

Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti

Vážené kolegyně, kolegovia!

Tak už nám skončili sviatky pokoja a radosti, nastúpila tvrdá realita krízového zdravotníctva. Ostaňme ale v ríši optimizmu a tešme sa z toho, čo máme. Veríme, že ste si užili snehu, oddychu a koláčov dosýtosti a zakúsili aj radosť z lyžovania, či aspoň z pobytu v krásne zasneženej krajine.! Zima je už asi trvale tu, na rozdiel od minulého roku prišla na väčšine Slovenska ako sa patrí, na Barboru. Takže ešte v spomienke na pokoj zimných prázdnin si Vás dovoľuje pozdraviť celý Výbor našej SSŠLB a poželať do nového roka 1999 veľa optimizmu, sily a pracovného elánu do boja s bolesťou a ľudským utrpením.

1. Poohliadnutie sa:

V lete a na jeseň minulého roku sa v našom odbore udiali niektoré zaujímavé udalosti.

- k 9. októbru 98 bola vo Vestníku MZ SR zverejnená koncepcia odboru liečby bolesti!
- 1.- 3.októbra sa poriadali 6. Slovenské dialógy o bolesti na Táloch pri Banskej Bystrici
- 6.12. sa v Prahe uskutočnila Konferencia českej SSLB Bolesti ve stáří (viď nižšie)

2. Stav koncepcie algeziológie:

Ako sme už písali v minulom Liste členom, náš súčasný hlavný problém, a to prijatie koncepcie algeziológie, zavŕšil strastiplnú a dlhú cestu veľmi úspešne. Po prijatí Koncepcie algeziológie na zasadaní Rady ministra zdravotníctva dňa 5. marca 1998 bola publikovaná vo forme Vestníka MZ SR v októbri 1998. Tým sa táto náročná, ale veľmi dôležitá etapa vývoja algeziológie na Slovensku skončila! Takže už máme našťastie svoju koncepciu zabezpečenú a môžeme sa pustiť do ďalšieho boja o jej naplnenie a praktické uplatnenie v praxi.

3. Činnosť výboru SSŠLB:

Od leta minulého roku sa členovia výboru SSŠLB stretli na svojich zasadaniach dvakrát:

- 1.10.1998 na Táloch počas kongresu
- 4.12.1998 v Martine

Okrem niektorých interných záležitostí výbor na svojich schôdzach prerokoval:

- MUDr. Kulichová zdôraznila význam plenárnej schôdze lx ročne v rámci kongresu. Rozposlaním Listu členom sa výrazne zlepšila komunikácia členov spoločnosti. Je potrebné doriešiť vzdelávanie v algeziológii zriadením subkatedry algeziológie.

- MUDr. Martuliak informoval o správach z účasti na výročnej konferencii sesterskej českej Spoločnosti pro studium bolesti, ktorej sa aktívne zúčastnil ako oficiálny hosť za výbor SSŠLB.

Konala sa 6.decembra v Prahe a bola zameraná na špecifiká liečby bolesti vo vyššom veku. Odznali tu viaceré vynikajúce teoretické i praktické prednášky, ktoré nás v mnohom poučili. Priebeh konferencie

LIST ČLENOM -január 1999

bol jednoduchý, ďaleko však komornejší ako je zvykom u nás a s minimálnymi spoločenskými aktivitami.

- Po dohovore členov výborov slovenskej a českej SSLB na Táloch vznikla zaujímavá myšlienka poriadat' spoločné Národné výročné kongresy bolesti. Táto idea bola rámcovo rozpracovaná počas spomínanej konferencie v Prahe a v zásade odsúhlasená obomi výbormi spoločností. Myšlienka o poriadaní spoločných výročných kongresov má viaceré dôvody a v zásade bola inšpirovaná trendom u viacerých spoločností IASP a EFIC (podobné spoločné kongresy poriada Grécko, Turecko a Israel – Mediterian Pain Conference...). Výhody tohoto postupu sú viaceré:

1. v súčasnej zlej finančno-politickej situácii je čím ďalej tým väčší problém získať potrebné finančné prostriedky od farmaceutických firiem na poriadanie kongresov na slušnej úrovni a ich získavanie každý druhý rok bude jednoduchšie
 2. poriadanie výročných kongresov je organizačne veľmi náročná záležitosť, pre jednotlivé spoločnosti bude jednoduchšie poriadat' ich každý druhý rok
 3. spoločné zoskupenie odborníkov z oboch krajín na jednom spoločnom stretnutí bude výrazným odborným obohatením týchto významných akcií
 4. znovu sa prehĺbi a skvalitní komunikácia medzi (vo víre spoločenských udalostí) rozdelenými odbornými spoločnosťami a nadviažu sa mnohé – už medzinárodné - priateľstvá a odborné kontakty
- Prvým takýmto spoločným kongresom by mal byť kongres o bolesti na jeseň roku 2000 v Ostrave. Podrobnosti a úskalia týchto stretnutí sa ešte musia rozpracovať.

- MUDr. Martuliak tiež opätovne informoval o českom časopise Bolest. Zdôraznil nutnosť účasti minimálne na oficiálnych kongresoch o bolesti, ktoré budú akceptované v ďalšom vzdelávaní v odbore.

- MUDr. Ondrejkočová informovala o možnosti cyklického školenia nefarmakologických postupov v liečbe bolesti (ušná akupunktúra a pod.).

4. Kolektívne členstvo v IASP

IASP (International Association for Study of the Pain) je medzinárodná organizácia združujúca národné algeziologické spoločnosti z jednotlivých štátov sveta. Plnohodnotné členstvo národnej „bolest'ovej“ spoločnosti je kolektívne a hlavnou podmienkou je platené členstvo aspoň 25 členov jednotlivých spoločností. Prijímanie nových členov sa odohráva počas výročných Svetových IASP konferencií o bolesti, z ktorých najbližšia bude v auguste 1999 v blízkej Viedni. Naša SSŠLB je zatiaľ len „členom vo formácii“, plnohodnotné členstvo - ako riadny člen – by mala dosiahnuť práve tento rok vo Viedni. Členské za rok na jednotlivca je 40 USD. Niektorí už „viacroční“ členovia sú schopní si tento príspevok uhradiť vo vlastnej réžii, ale väčšine kolegov táto suma robí problém. Ak má niekto z vás možnosť získať si sponzora, budeme – aj vzhľadom k neutešenej finančnej situácii Spoločnosti – veľmi radi. Dajte nám to, prosím, ale vedieť! Pre zabezpečenie riadneho členstva našej SSŠLB v IASP sa jej výbor rozhodol, že uhradí členské niektorým členom SSŠLB. Potrebný obnos peňazí na zaplatenie členského na tento rok poskytla f. SOLVAY PHARMA. Výber bude prebiehať každoročne a podľa týchto kritérií:

- práca v ambulancii bolesti
- práca vo výbore SSŠLB
- účasť na všetkých výročných kongresoch našej spoločnosti
- aktívna účasť na našich kongresoch
- príprava kongresov našej spoločnosti

LIST ČLENOM -január 1999

Na základe týchto kritérií bolo členské do IASP na rok 1999 zaplatené týmito kolegami:

Mária Očenášová, Kulichová Marta, Martuliak Igor, Schvarcz Pavel, Turčániová Zuzana, Hasárová Darina, Fabuš Stanislav, Salamonová Eva, Nemčíková Ľubomíra, Kralinský Karol, Ondrejkošová Alena, Feketeová Soňa, Neupauerová Viera, Štefan Ján, Mičiaková Katarína, Beržinec Peter, Kotusová Božena, Šujanová Alena, Gazdag Stanislav, Kelemenová Monika, Longauerová Anna, Jakubíková Hedviga.

5. Zhodnotenie VI. slovenských dialógov o bolesti

VII. Dialógy o bolesti poriadali tento raz banskobystričania (Dr. Kralinský a Dr. Martuliak) na Táloch. Niesli sa v duchu vysokej odbornej úrovne prednášok, bohatej účasti na odbornom programe a bohatej kultúrno – sociálnej náplni. Krásu okolia hotela Partizán čiastočne rušilo len daždivé jesenné počasie, ktoré však zabezpečilo plnú prednáškovú sálu. Našu výročnú akciu poctili prítomnosťou prezident EFIC prof. Dr. Zimmermann s kolegami prof. Varrassim z Verony a Dr. Finkem z Heidelbergu, ktorí odborne zabezpečili EFIC sympóziu poriadané prvýkrát mimo jeho centra. Účastníci vysoko hodnotili odbornú i kultúrnu úroveň tohoto podujatia.

Účasť na plenárnej schôdzi SSŠLB bola už tradične nízka, taktiež na prednáškach hostí z EFIC prítomných len niečo cez 50 ľudí (sympóziu bolo na žiadosť prednášajúcich nie najšťastnejšie zaradené na koniec kongresu).

Zrejme pre nepríjemnú finančnú situáciu niektorých farmakologických firiem tri z nich tesne pred začatím kongresu zrušili prislúbenú účasť na ňom, čo spôsobilo problém s vydaním a distribúciou zborníkov prednášok. Tieto sú ale hotové v elektronickej podobe a schopné distribúcie na disketách všetkým prezentovaným účastníkom kongresu.

V zásade sa ale dá povedať, že tento výročný kongres splnil väčšinu očakávaní jeho účastníkov po odbornej i kultúrnej stránke a u mnohých z nich predstavy dokonca i predčil. Myslím, že prispel k saturácii našich nedostatkov na poli informačnom (odborné poznatky) i energetickom (načerpanie nových síl...). Tešíme sa preto už na nasledujúci kongres v Nitre, kam Vás týmto všetkých pozývame!

6. Informácia o VII. Slovenských dialógoch o bolesti:

VII. dialógy o bolesti sa budú konať 30. septembra - 2. októbra 1999 v Nitre, organizátormi sú MUDr. Katarína Mičiaková, ACHB ARO Nitra a MUDr. Peter Beržinec, prim. onkolog. odd. Nitra. Odborné témy na prednášky sú tohoročne široko a otvorene koncipované, hlavnou témou ale budú Nefarmakologické postupy v liečbe bolesti. Prvú oficiálnu informáciu by ste mali obdržať začiatkom roku, ale už teraz môžete rozmýšľať nad témami svojich prednášok. Srdečne ste všetci vítaní!

7. Dotazník o algeziologických pracoviskách:

Ako každý rok, aj teraz budeme obnovovať údaje o členoch a pracoviskách bolesti. Uvádzame tu adresár pracovísk bolesti odoslaný nám minulý rok. Dodatočne sa k nim prihlásili ACHB NOÚ Bratislava – Dr. Nemčíková, Ambulancia bolesti a urgentnej medicíny Senica – Dr. Potúček a nešťátna ACHB Bánovce (vo formovaní) – Dr. Pastierik. Tí členovia SSŠLB, ktorí nám doposiaľ neoznámili vznik nového pracoviska, by tak mali urobiť čím skôr. Ak nemajú Dotazník o algeziologických pracoviskách, skontaktujú sa s Dr. Martuliakom. Podobne do SSŠLB novoprihlásení kolegovia sa tiež ohlásia u Dr. Martuliaka pre ich zaradenie do databázy spoločnosti. Registrovaným pracoviskám

LIST ČLENOM -január 1999

bolesti nové Dotazníky na tento rok zasielame (prosíme obratom odoslať!). Ako sme už upozorňovali, výbor bude garantovať len tie pracoviská, činnosť ktorých bude oficiálne poznať.

Dr. Broďáni spnil sľub a daroval výboru SSŠLB hotovú počítačovú databázu našej Spoločnosti i s programom na evidenciu údajov a aktivít členov (je u Dr. Martuliaka). Niektorí kolegovia sem už začali zasielať informácie o prednáškovej a publikačnej činnosti, čo je chvályhodné a potrebné nie len pre Spoločnosť, ale hlavne pre nich samotných. Uvítame, ak sa k tomuto pripojíte všetci.

8. Spolupráca s inými odborníkmi:

Vzhľadom k potrebe zdôraznenia dôležitosti komplexného prístupu v liečbe bolesti sme okrem iných (ako je vyššie oznámené) ako dominujúcu tému na budúce Dialógy o bolesti zvolili nefarmakologické postupy. V našom odbore najväčšie zastúpenie z nich majú rehabilitácia, akupunktúra a psychoterapia. Tu sa nám črtá možnosť začatia užšej spolupráce s týmito blízkymi medicínskymi odborníkmi. Po dohovore s vedením výboru Akupunktúrnej spoločnosti a Spoločnosti FBLR máme prisľúbenú ich aktívnu účasť na našom kongrese. Taktiež členovia SSŠLB budú mať možnosť absolvovať kurzy akupunktúry na katedre akupunktúry IVZ. Najbližší špecializovaný kurz - a to ušnej akupunktúry za účasti zahraničných lektorov - sa aj pre členov našej spoločnosti uskutoční v marci t.r. a jeho pokračovanie by malo byť v rámci VII. Dialógov o bolesti v Nitre (zatiaľ ešte neoficiálne).

9. Informácie o niektorých odborných akciách na rok 1999:

- V. žilinská konferencia o bolesti: "Nové trendy v liečbe bolesti", Žilina, 17. júna 1999 (témy: postupy invazívne, neinvazívne, rehabilitačné, akupunktúra,...)
- VII. Slovenské dialógy o bolesti, 30. septembra - 2. októbra 1998, Nitra
- III. neformálne stretnutie algeziológov, predb. 18.-19. júna 1999 v okolí B. Bystrice (cca 30 ľudí)
- 9th World Congress on Pain, 22.-27. 8 1999, Vienna, Austria
- Official Satelite Symposias of the 9th World Congress on Pain in Viena:
 - Rheumatic Pain Treatment, August 18-19, 1999, Freiburg, Germany
 - Nervous System Plasticity and Chronic Pain: Concepts and Clinical Applications Heidelberg, Germany August 15th -18th, 1999.
 - What works for whom? Customizing interdisciplinary treatment of chronic pain – a step forward? August 19, 1999, Maastricht, Holland. (Behavioral Medicine, cognitivebehavioral and interdisciplinary treatment programs for chronic pain have expanded considerably).
 - NSAID's and opioids for non-malignant pain, August 18 – 19, 1999, Chester, UK.
 - Clinical and Legal Issues in Pain, A Special Interest Group of IASP, Edinburgh, 16-17 August, 1999.
- Pain Management and Chemical Dependency, January 28-30, 1999, New York City
- Der Deutsche Schmerztag 1999, 10. Deutscher interdisplin. Smerzkongres, Frankfurt am Main, 24.-28. februar 1999
- Pain in a Mediterranean Corner, 24-28 March 1999, Heraklion, Islad of Crete, Greece
- 6. Kongres slovenských anesteziológov, 26.-28. mája 1999, Košice (témy o.i.: regionálna anestézia), inf. tel.: 07/54 22 424
- Európsky kongres paliatívnej starostlivosti, 19.-23. septembra 1999, Ženeva, Švajčiarsko
- 6th Congress of the Czech Society of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine with International Participation, Brno, Czech rep., sept.. 22-25, 1999 (topics e.o.: Regional Anaesthesia and

7.Slovenské dialógy o bolesti, 30. septembra -2. októbra 1999, Nitra

LIST ČLENOM -január 1999

Pain Management, New Techniques of Regional Anaesthesia, Postoperative Pain Management, Chronic Pain Management), inf. tel.:00420 5 431 8 2006.

- International Pain Treatment (of World Institute of Pain), May 29-June 5, 1999, Capri, Italy
- International Symposium on Regional anaesthesia and Pain Medicine, May 31-June 3, 2000, Quebec, Canada
- Worldwide Pain Conference, July 15-21, 2000, San Francisco, USA

10. Rôzne informácie:

- V knižnici NOÚ v Bratislave je k dostaniu mesačník Management of Pain. Bližšie informácie poskytne Dr. Nemčíková.
- Od Dr. Martuliaka môžete získať elektronické fotografie z niektorých kongresov a akcií SSŠLB (Prešov, Tále, Bystrá, Tajov,...). O informácie atelefonujte a zašlite disketu.
- Zo SSAIM prišla informácia o založení Slovenskej akadémie regionálnej anestézie. Je to aj pre algeziológov veľmi zaujímavá aktivita, preto o nej citujeme z Listu členom SSAIM:

Slovenská akadémia regionálnej anestézie

V septembri 1998 sa za prítomnosti zástupcu firmy ASTRA Pharmaceuticals Thomasa Velindera po niekoľkomesačnej príprave slávnostne založila Slovenská akadémia regionálnej anestézie - SARA. Firma ASTRA Pharmaceuticals Slovakia sa po dlhoročnej absencii rozhodla vo všetkých smeroch podporovať aktivity vzdelávacieho programu na Slovensku a regionálnej anestézii chce dať nový rozmer. SARA má za cieľ v niekoľkoročnom projekte ďalej rozšíriť a skvalitniť úroveň regionálnej anestézie na našich pracoviskách rozmanitými formami vzdelávania. Úzko bude pritom spolupracovať s SSAIM a jej Sekciou regionálnej anestézie, Slovenskou spoločnosťou pre štúdium a liečbu bolesti ako aj s IVZ.

Cieľový program SARA zahŕňa:

1. Prezentáciu SARA ako globálneho edukačného programu v oblasti regionálnej anestézie
2. Individuálne vzdelávanie mladých kolegov v regionálnej anestézi formou štipendijných pobytov podľa konkurzu SARA
3. Organizáciu workshopov na jednotlivé témy regionálnej anestézie
4. Podporu, inicializáciu a/alebo organizáciu kongresov a minisympóziis tematikou RA
5. Edukáciu pacientov, ale aj kolegov z odborov, kde sa RA používa na zvýšenie bezpečnosti a dôvery k RA
6. Profesionálnu konzultačnú službu regionálnych techník a lokálnych anestetík na Internete
7. Inicializáciu Internet diskusného klubu na serveri SSAIM
8. Podľa aktuálnych prostriedkov delegovanie aktívnych členov SARA na domáce a zahraničné kongresy
9. Distribúciu *The International Monitor Journal*, *Anaesthesiology Topics* a iných významných publikácií venujúcim sa RA
10. Publikovanie vlastného informačného listu o aktivitách SARA
11. Združovanie všetkých anestéziológov, ktorí sa zaujímajú o regionálnu anestéziu
12. Podporu výskumu v oblasti RA

Ešte v tomto kalendárnom roku sa:

- udelia štipendia pre 12 mladých kolegov formou individuálneho vzdelávania v oblasti regionálnej anestézie. Kurz bude organizovaný dvojstupňovo: trojdňová teoretická časť v prvej polovici decembra a následne trojtýždňový praktický kurz v centrách praktickej výuky v Bratislave (KAR Ružinov), Martine (KAR FNŠP) a Košiciach (KAR UPJŠ). Úspešní kandidáti budú mať hradené všetky náklady na ubytovanie, stravovanie a cestovné, pričom zdarma obdržia kvalitnú literatúru v českom a anglickom jazyku
- zahájí distribúcia *The International Monitor Journal*, významných separátok, rešerší, prekladov a iných materiálov venujúcich sa regionálnej anestézii

7.Slovenské dialógy o bolesti, 30. septembra -2. októbra 1999, Nitra

LIST ČLENOM -január 1999

- pripraví vydanie informačného letáku pre pacientov k zvýšeniu vedomostnej úrovne a dôvery k RA

V mene zakladajúceho výboru MUDr. Igor Dohňanský

Kontakt: Moyzesova 4, 811 08 Bratislava, tel.: 0903 757 060, E-mail: idan @ napri.sk

11. Záverom

Vážení priatelia a kolegovia, toľko v prvom Liste členom v tomto roku. Dúfame, že Vám priniesol aspoň niekoľko zaujímavých informácií, z ktorých budete môcť čerpať tento rok. Veríme, že ste si cez zimné prázdniny dobre oddýchli, nasýtili sa pokojnej a mierumilovnej atmosféry Vianoc. Ešte raz Vám želáme veľa šťastia, zdravia a zdaru do nového roku 1999!

Najbližšie sa hromadne stretneme zrejme až v júni v Žiline. Preto zatiaľ dovidenia!

V Banskej Bystrici, dňa 4. januára 1999

List vypracoval Dr. Igor Martuliak

Za výbor SSŠLB

MUDr. Marta Kulichová, CSc.

Adresár pracovísk bolesti evidovaný SSŠLB:

adresa	psč	telefón	prac. doba	vedúci lekár
Bánovce n/Bebr.,NZZ, Hviezdoslav.23	95701	0832/621535	v zriaďovaní	Pastierik Ivan
Banská Bystrica, Nám. Svobodu 1	97517	088/4412179	7,00-15,30	Martuliak Igor
Bojnice, Nemocničná 2	97201	0862/430344	11,00-15,00 P,S,Pi.	Zeman Július
Bratislava, Bezručová 5	81526	07/367851	3x týždenne	Odrejkovičová Alena
Bratislava, NOÚ, Klenova 1	83101	07/59378 646	denne7,00-15,30	Nemčíková Ľubomíra
Bratislava, Heydukova 10	81250	07/3849246	7,30-16,00	Turčániová Zuzana
Bratislava, Mickiewiczova 13	81369	07/3590717	U15-17, Pi. 8-12 h.	Salamonová Eva
Bratislava, Mickiewiczová 13	81369	07/3590273/297	13,00-15,00 P,Št.	Feketová Soňa
Bratislava, Nám. SNP 10	81465	07/364901	6 hod. týž.	Mišíková Ivan
Bratislava, Partizánska 27	81103	07/5312900, 5314142		Lesná Viera
Brezno, Banisko	97701	0867/634035	6,5h Pi., 2h Str.	Longauerová Anna
Dubnica Nad Váhom, C III. Polikl.	01901	0905/153575	1x týž.	Cívik Viliam
Galanta, Hodska	92422	0707/24-41 kl.317	9,00-14,00Štv.	Kleisner Gabriel
Handlová, SNP	97251	0862/475011	12,30-15,30 Štv.	Pastucha Miroslav
Ilava, Štúrova 3	01903	0827/465135	S 9,00-13,00	Cocherová Jozefína
Košice - Šaca, Lúčna 57	04015	095/731264,731273	7,00 - 13,00 Po,Str,	Šujanová Alena
Košice, Murgašova 1	04086	095/6143362		Gazdag Stanislav
Levoča, Probstnerova cesta 12	05401	0966/512651-397	8,00-14,00 P,S,Pi.	Neupauerová Viera
Martin, Hodžova 1	03601	0842/288060	7,30- 16,00	Fabuš Stanislav
Martin, Kollárova 2	03601	0842/203-850	7,00-15,00	Kulichová Marta
Nitra, Špitalská 6	95001	087/545461	21 hod. týždenne	Mičiaková Katarína
Poprad, Banicka 803/28	05845	092/7125111 kl.431	MD	Kurečková Valéria
Považská Bystrica, Nemocničná	01726	0822/326100	1x týž.	Práčková Naďa
Prešov, Hollého 14	08075	091/733801	P,S,Pi.	Hasárová Darina

7.Slovenské dialógy o bolesti, 30. septembra -2. októbra 1999, Nitra

LIST ČLENOM -január 1999

Púchov, Pod Váchovcom	01722	0825/605355	Štvrtok	Cíbbik Viliam
Rimavská Sobota, Šrobárova 2	97901	0866/24024	4 hod.1x týždene	Nincová Mária
Senica, Štefánikova 700	90501	0802/512122	denne7,00-15,30	Potúček Ján
Spišská Nová Ves, Jánskeho 1	05201	0965/424241 kl.430		Zelený Štefan
Trenčín, Legionárska 28	91171	0831/566257	8,00-13,00 P,S,Pi	Opršal Dušan
Vranov nad Topľou, Hlovíková	09301	0931/22741		Štefan Ján
Žilina, V.Spanyola 43	01207	089/8670454	P,S 7,30-15,30 Pi.7,30-11,00	Brodáňi Dušan
Zvolen, Kuzmányho nábrežie 28	96001	0855/333111-170,696	8,00-15,30 P	Kelementová Monika